

Anayasa Mahkemesi İhtiyati Tedbir Kararına Muhalefet Edenlere Yönelik Cezai Düzenlemeyi İptal Etti

30 Nis 2019

Anayasa Mahkemesi, 11 Temmuz 2018 tarih ve 2018/83 sayılı kararıyla 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ("**HMK**"), ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymayan veya tedbir kararına aykırı davranan kimsenin bir aydan altı aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılmasını öngören 398/1 maddesini, Anayasa'nın hukuk devleti ve hak arama özgürlüğüne ilişkin 2. ve 36. maddelerine aykırı bularak iptaline karar vermiştir.

İptal başvurusunu gerçekleştiren İstanbul 1. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi ("**Başvurucu**"),

- Yargılamanın yapıldığı mahkeme hukuk mahkemesi olsa da iptali talep edilen HMK'nın 398/1 maddesi kapsamında verilen kararın ceza hukuku alanında sonuç doğurduğunu,
- Suçun kanunilik ilkesi gereği hangi eylemlerin yaptırıma bağlandığının, suçun yasal unsurlarının, ağırlaştırılmış hallerinin yeterince anlaşılır biçimde düzenlenmediğini,
- Yargılamanın nasıl yapılacağı ve verilecek karar üzerine başvurulacak kanun yollarına ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığını

ileri sürerek ilgili hükmün iptalini talep etmiştir.

Anayasa Mahkemesi yaptığı inceleme kapsamında ihtiyati tedbir kurumunu, hukukun değişik alanlarında işlerliği bulunan, birbirinden nitelik ve nicelik yönünden farklı pek çok hukuki uyumsuzlukta geniş uygulama alanına sahip geçici bir hukuki koruma olarak tanımlamış ve öncelikle aşağıdaki tespitlerde bulunmuştur:

- Düzenlemede hangi eylemin cezalandırılacağı, cezanın türü alt ve üst sınırı açıkça gösterilmiş olduğundan söz konusu düzenleme öngörülebilir ve bilinebilir niteliktedir.
- Düzenleme, ihtiyati tedbirin etkinliğinin sağlanması ve mahkeme kararlarına saygının korunması açılarından elverişli ve gereklidir. Bu kapsamda, ihtiyati tedbire muhalefet eyleminin sonucu olarak düzenlenen yaptırım ölçülülük ilkesine uygundur.

Öte yandan Anayasa Mahkemesi aşağıdaki gerekçeler ile HMK madde 308/1 hükmünün iptaline karar vermiştir.

- İhtiyati tedbir kararına muhalefet edilmesi sebebiyle verilecek disiplin hapsi yönünden yargılamanın usul ve esaslarına ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır.
- İhtiyati tedbir kararına muhalefet edilmesi sebebiyle verilecek disiplin hapsine karşı başvurulacak kanun yoluna ilişkin uygulamada çok çeşitli mahkeme içtihatlarının olduğu, bu bakımdan yaptırım kararına karşı hangi kanun yolunun uygulanacağına ilişkin herhangi bir kanuni düzenleme, istikrarlı ve hukuki anlamda güven veren bir uygulama da bulunmamaktadır.

- Bu yönden ilgili hüküm yargılamadaki usul ve esaslar ile başvurulması mümkün kanun yolları bakımından belirli ve öngörülebilir nitelikte değildir.
- Disiplin hapsi suç karşılığı uygulanan hapis cezası niteliğinde ve ceza yargılamasının konusunu oluşturan suç kavramının dışında kalmakta ise de kişinin hürriyetini kısıtlayıcı nitelikte uygulamadaki belirsizlik kişilerin hukuki güvenliği ile halk arama özgürlüklerini zedeleyebilecek niteliktedir.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı, 20 şubat 2019 tarihli Resm Gazete'de yayımlanmış olup, yayım tarihinden dokuz ay sonra yürürlüğe girecektir.

20 şubat 2019 Tarihli ve 30692 Sayılı Resm Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi kararının tam metnine bu [link](#)ten ulaşabilirsiniz.

İLGİLİ ÇALIřMA ALANLARI

- [İdari Usul ve Davalar](#)

Related Attorneys

- [IřIK ZDOęAN, LL.M.](#)
- [ECE BERKMAN](#)